

Review of 7a-b

- How long?
 - Sheva berachot
 - First marriage for either of them – 7 days
 - Not the first marriage for both of them – 1 day
 - Simchah
 - Her first marriage – 7 days
 - Not her first marriage – 3 days
- We require 10 for sheva berachot, as berachot of praise and thanks. Why?
 - Davar sheb'kedushah (sacred) – Shitah Mekubetzet from Gaonim
 - Gatherings create joy – Rabbi Moshe Feinstein in Dibrot Moshe
 - A communal mitzvah of chesed – Rav Chaim Soloveitchik in Reshimot Shiurim
- Two sources demonstrating the need for 10 for sheva berachot
 - Boaz gathering 10 for his marriage to Ruth
 - Tehillim 68 describing communities blessing Gd, in association with the womb

When do we say sheva berachot?

- Braita:
 - Tanna Kama – Under the chuppah (and not earlier)
 - Rabbi Yehudah – Even at kiddushin
- Abbaye: Rabbi Yehudah described Yehudah, where they secluded the couple together after kiddushin^{1 2}

Birchat Eirusin (the berachah on kiddushin)

- What is the berachah on kiddushin?
 - Ravin bar Rav Ada-Rabbah bar Rav Ada cite Rav Yehudah – The text is like ours, but without a closing Baruch. Like berachot on produce and before performing mitzvot.
 - Rav Acha breih d'Rava cited Rav Yehudah that it ends *מקדש ישראל על ידי חופה וקידושין*, Like kiddush.³
- Some notes on the text of this berachah
 - Is it a berachah for a mitzvah, or a berachah of praise and thanks?⁴
 - Does this berachah mean that married women are permitted to everyone?
 - Why does the berachah list chuppah before kiddushin?
 - How does Gd sanctify the Jewish people via chuppah and kiddushin?

Why 10?

1. Rabbi Chaim Soloveitchik, cited in Reshimot Shiurim to Bava Kama 36b

הבחין הגר"ח זצ"ל בין שתי פרשיות שבתורה המצוות על הצדקה: פרשה אחת בראה (דברים ט"ו: ז' - י"א), "כי יהיה בך אביון מאחד אחיך באחד שעריך בארצך אשר ד' אלקיך נתן לך לא תאמץ את לבבך ולא תקפץ את ירך מאחיד האביון. כי פתח תפתח את ירך לו והעבט תעביטנו די מחסרו אשר יחסר לו וכו'." ופסוק שני בבהר (ויקרא כ"ה: ל"ה) דכתיב "וכי ימוך אחיך ומטה ידו עמך והחזקת בו גר ותושב וחי עמך." וביאר הגר"ח זצ"ל ששתי פרשיות אלו הן שני חיובים נפרדים, שחובת היחיד במצות הצדקה נלמדת מהפרשה בראה הכוללת העשה של "פתח תפתח" והלאוין של "לא תאמץ" ו"לא תקפץ". ואילו בפ' בהר, "והחזקת בו גר ותושב וחי עמך", מדובר על חובת הציבור, עיקר החיוב להחזיק גר תושב הוא מוטל על הציבור ולכן נזכרת החזקת גר תושב בפרשת צדקה של הציבור.

ובכך ניתן לפרש את המש' בפ"ג דמגילה (כג:): "ואין אומרים ברכת אבלים ותנחומי אבלים וברכת חתנים כו' פחות מעשרה", "לכא' קשה למה במצוות אלו של חסד בעלמא זקוקים לעשרה? אכן ע"פ יסודו של הגר"ח זצ"ל מוסברת שכן בכל מצוות של חסד כמו בצדקה מלבד חובת היחיד קיימת גם חובת הציבור, ומשום כך מצריכים עשרה בברכת אבלים ובברכת חתנים, דהיינו ציבור בעד קיום החסד של הציבור.

¹ They still said sheva berachot again under the chuppah (Ritva)

² Why did they seclude the couple together in Yehudah? (Ritva, Ran, Talmidei Rabbeinu Yonah)

³ Rashi – It mentions kiddushin, so it's like kiddush. Tosafot – It is long like kiddush.

⁴ For more on this, see <https://www.yutorah.org/lectures/lecture.cfm/906119/>, <https://www.yutorah.org/lectures/lecture.cfm/906427/>

When do we say sheva berachot?

2. Ritva to Ketuvot 7b

אמר אב"י וביהודה שנו מפני שמתייחד עמה. פ"ל לא סוף דבר ביהודה אלא הוא הדין כל שנוהגין להתייחד עמה כאנשי יהודה, והיינו דנקט "וביהודה" סתם. וי"א שצריך לחזור ולברך בשעת הנישואין מפני אותן שלא היו באירוסין שלא יתמהו כיצד נכנסת כלה לחופה בלא ברכה, ועוד דשעת נישואין דמיא למילתא אחריתא ולא גריעא מפנים חדשות כל ז'.

3. Ran to Ketuvot 7b

יש מי שפרשו מיהא דאמרי' לעיל "וביהודה שנו מפני שמתייחד עמה", דארוסה מותרת לבעלה מן התורה ולא אמרו שהיא אסורה לבעלה אלא מדבריהם...

4. Ran to Ketuvot 7b

ר' יהודה או' אף בבית הארוסין מברכין וביהודה שנו מפני שמתייחד עמה. כלו' דמברכין בבית הארוסין. אמרו בירוש' ודוקא ביהודה שרי, משום דקבלה היתה בידם שיהודה הרג עשו, לפיכך גזרו שמד עליהם דבתולה הנשאת בד' תבעל להגמון תחלה, לפי' היו מיחדין אותן בשעת אירוסין כדי שיהא לבו גס בה ויבעול אותה, ולזמן הנשואין היו אומרים לו שהיא בעולה.

5. Talmidei Rabbeinu Yonah, cited in Shitah Mekubetzet to Ketuvot 7b

וכתבו תלמידי רבינו יונה ז"ל וז"ל וביהודה שנו מפני שמתייחד עמה מפרש בירושלמי [פ"א ה"ה] שבשעה שבאו בני יעקב לקבורת אביהם בא עשו לערער על מקום הקבורה וקם יהודה והרגו ואח"כ כשגברה ידו של עשו גזרו על יהודה שכל בתולה שתנשא מהם תבעל לסרדיוט תחילה, ומפני זה היה מנהגם שהיה מתייחד החתן עם ארוסתו בשעת האירוסין.

וי"מ שלא היה בועל אותה דכלה בלא ברכה אסורה לבעלה כנדה, אלא מתוך שהיה מחבק ומנשק אותה היתה חיבה יתירה ביניהם וכשהיה בא הסרדיוט לבעול אותה לא היתה נבעלת אלא באונס.

The berachah for kiddushin

6. Rambam, Sefer haMitzvot, Aseh 213

והמצוה הרי"ג היא שצונו לבעול בקדושין ולתת דבר ביד האשה או בשטר או בביאה. וזו היא מצות קדושין. והרמז עליו אמרו (תצא כד) כי יקח איש אשה ובעלה וגו', הורה שהוא יקנה בבעילה (קדושין ד ב)...

7. Rosh, Ketuvot 1:12

יש מקשין על נוסח ברכה זו למה אין מברכין "אשר קדשנו במצותיו וצונו לקדש את האשה"! ועוד היכן מציינו ברכה כזאת שמברכין על מה שאסר לנו הקב"ה, והלא אין אנו מברכין שאסר לנו אבר מן החי והתיר לנו את השחוט! ועוד מה ענין להזכיר עריות בכאן? ועוד מה לנו להזכיר חופה בכאן, כיון שמברכין ברכת ארוסין בבית האירוסין ובלא חופה?

ונ"ל כי ברכה זו אינה ברכה לעשיית המצוה, כי פריה ורביה היינו קיום המצוה, ואם לקח פלגש וקיים פריה ורביה אינו מחוייב לקדש אשה... וברכה זו נתקנה לתת שבח להקב"ה אשר קדשנו במצותיו והבדילנו מן העמים וצונו לקדש אשה המותרת לנו ולא אחת מן העריות. והזכירו בו איסור ארוסות והיתר נשואות בחופה וקידושין שלא יטעה אדם לומר שהברכה של קידושין נתקנה להתירה לו, לכך הזכירו חופה לומר דדוקא ברכת חופה היא המתרת הכלה. ולהכי נמי הקדימו חופה לקידושין לומר "והתיר לנו את הנשואות על ידי חופה שאחר ברכת הקידושין."

8. Ran on the Rif, Ketuvot 2a-b

ואם תאמר היכן מציינו ברכה כגון זו שמברכין על האסור, והלא אין מברכין שאסר לנו אבר מן החי והתיר לנו את השחוט! ועוד מה [ענין להזכיר בברכה זו עריות! ועוד למה] אין מברכין במטבע קצר "אשר קדשנו על הקדושין" כשם שמברכין על כל המצות במטבע קצר על המילה ועל השחיטה? י"ל דודאי אין ברכה זו ברכת המצוה ממש, שא"א לברך כפי מה שראוי בברכת המצות שאין לברך בשעת קדושין "אשר קדשנו וצונו על הקדושין" משום דאין מברכין על מצוה שאין עשייתה גמר מלאכתה כי הא דאכתי מיחסרה מסירה לחופה...

9. Rashba to Ketuvot 7b

והתיר לנו את הנשואות. כלומר הנשואות לנו, ור"ת ז"ל היה גורס "והתיר לנו הנשואות לנו", והגאון ז"ל לא היה גורס הנשואות כלל אלא "אסר לנו את הארוסות והתיר לנו ע"י חופה וקידושין" כלומר התיר לנו ע"י חופה.

10. Shitah Mekubetzet, citing Rav Hai Gaon

כיון דבקידושין קיימינן השתא בעי למיגמר בקידושין א"נ משום דחופה עיקר כדקיי"ל דחופה גומרת הוא דמדכרינן לה בקמייתא.

11. Ritva to Ketuvot 7b

וי"ל דה"ק: שהתיר לנו נשואותינו על ידי חופה וקידושין שקדמו לה, וסמכינן חופה לנשואין כי היא עושה נשואין. וי"א דגרסינן "על ידי חופה בקידושין" כי כן נתקנה, ומפני שהיו אומרים בקידושין בכי"ת רפויה הוחלף להם בוא"ו ואמרו וקידושין, וכל זה דחוק שלא לצורך.